

Mythologia, Venise, 1567 - I, 14 : De lustrationibus

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre I

[Mythologia, Francfort, 1581 - I, 14 : De lustrationibus](#) est une version augmentée de ce document

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre I

[Mythologie, Paris, 1627 - I, 14 : Des Expiations](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre I

[Mythologie, Lyon, 1612 - I, 14 : Des purgations](#) est une transformation de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la noticeÉquipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution – Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Conti, Natale, *Mythologia* Venise, 1567 - I, 14 : De lustrationibus, 1567

Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle)

Consulté le 30/01/2026 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/798>

Copier

Présentation du document

PublicationVenise, Comin da Trino, 1567

ExemplaireMunich (Allemagne), Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ) ,

Res/4 Ant. 50

Formatin-4

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination 18v°-19v°

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 30/04/2018 Dernière modification le 25/11/2024

Mythologiæ.

aduocarent supra congestum tumulum ascendebant, atque inde ter animas
altissima voce vocabant ipsorum mortuorum, ut ait Euripides in Oreste;

μολίρατ' ἀφ' οὐρανόθεν ἰσχυροῖσιν ἔχοντες
καὶ τὰς ἐν ᾧ ἔσθ' οὐρανὸν χέουσι λίθους τὰς δὲ.

Mulsūque sparge, lactis atque asperginem,
Tumuloque summo stans loquere talia.

Quod si vocatæ animæ ad has exequias non accederent, inter mortuos illi
non numerabantur; quare ita scripsit Verg. lib. 1. Aneid.

Spemque metumque inter dubis seu viuere credant,
Sive extrema pati: nec iam exaudire vocatos.

10

Ac de mortuorum exequiis satis, nunc de lustrationibus dicamus.

De lustrationibus. Cap. XIIII.

20 **E**T quoniam omnis antiquorum theologia ad homines ad probitatem, &
ad metum Deorum delucendos spectabat; ideo minime grata Diis
immortalibus illa sacrificia fore tradiderunt, quæ ab impuris homi-
nibus offerebantur: sed leges rite faciendorum sacrorum, omnem prius ini-
quitatem, omnemque crudelitatem deponere iubebant; cum illi, qui ali-
quo flagitio polluti ad aras accessissent, nullo pacto a Diis audiri, sed magis
etiam illorum iram in se contrahere, crederentur. Ea de causa non solum ho-
mines, sed animalia etiam, & loca, & vasa prius purgabantur, quam ad aram
admitterentur. fiebant autem lustrationes, siue expiationes, non simplici
modo: nam antequam ad sacrificia veniretur, lauabantur victimæ, ne ullam
proflus lortem haberent, atque loca a sacrificaturis sulphuris odore leuiter
perfundebantur; sicut testatur illud Iuuenalis;

cuperent lustrari si qua darentur

Sulphura cum tædis.

30 Sic etiam apud Homerum in lib. 16. Iliad. poculū expiatur atque purgatur
prius sulphure, quo vsuri sunt in sacrificiis, deinde aqua perennis fluminis la-
uitur, ut patet in his;

τὸ ποτὶ τὸν ἐν χερσὶν ἔχοντα καὶ τὸν ποτὶ τὸν ποτὶ

Πρῶτον. ἔπειτα δὲ τὸν ποτὶ τὸν ποτὶ τὸν ποτὶ τὸν ποτὶ

Νῆστορ' αὐτὸν χερσὶν, ἀφ' οὗτος αὐτὸν ποτὶ τὸν ποτὶ

Deprompsit theca; purgavit sulphure primum.

Post lauit puris lymphæ labentibus undis,

Inde manus lauit, tunc hausit munera Bacchi.

Addebantur oua etiam his lustrationibus, quæ vnâ cum sulphure vrebantur,
ut est apud Ouid. lib. 2. De arte.

40

Et veniat quæ lustrat anus lectumq; locumq;.

Præferat & tremula sulphur & oua manu.

In his lustrationibus parui porcelli vrebantur, quos nominarunt καὶ δὲ ποτὶ.
Postea vero quam loca sulphuris accensi fumo lustrauissent, mos erat salem
in aquam conijcere, & ramo vel lauri vel oliuæ vel alterius arboris, quæ es-
set illi Deo, cui sacra fiebant, consecrata in illam aquam demerso locum le-
uiter irrorare, quod fiebat iure lustrationum, ut significauit Theocr. in par-
uo Hercule;

καὶ τὸν ποτὶ τὸν ποτὶ τὸν ποτὶ τὸν ποτὶ τὸν ποτὶ

Πρῶτον,

*Ἰνσέντο, καθαίρει δ' αἰσχροῦ παρρησίᾳ καὶ νεότητι
ἐκκαὶ καθαίρει τὸν ἄνθρωπον ἀβλαβὴς ὁ δαίμων.*

Incenso purganda domus est sulphure primum
Puro: cum sal, lex velut est, mittatur in vndam,
Atq; coronatum decet hac perfundere ramo.

Neque vlla satis legitima putabatur fuisse lustratio, nisi quæ fieret ab iis, qui ad orientem solem fuissent conuersi; veluti scriptum rellequit his verbis Cratinus in Chirone;

Ἀγε, τὸ πρῶτον καὶ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἵστα.

καὶ ἀπὸ τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργυροῦ.

Χρὺς γὰρ καὶ ἀργὺς ἵστα καὶ ἀπὸ τοῦ χρυσοῦ.

Age verò ad auroram primum omnium confiste,
Et cape manibus iuncum magnum;
Funde hæc, aquam è crateribus funde.

Spargebantur autè ter illi, qui lustrationis aqua irrorabantur, vt ait Virgil. lib. 6.

Idem ter socios pura circumtulit vnda
Spargens rore leui, & ramo felicitis oliuæ.

Cum fierent etiam lustrationes aruorum, ter hostiæ circa fruges agebantur, vt ait idem in primo Georg.

Terq; nouas circum felix eat hostia fruges.

Si quis igitur, vbi aliquis fuisset mortuus, vel in locum impurum ingressus esset, ille hac aqua ita perfundebatur; quare cum Iuno descendisset ad inferos, ad superos reditura ita lustratur ab Iride, vt est lib. 4. Metam.

Læta redit Iuno; quam cælum intreat parantem
Roratis lustrauit aquis Thaumantias Iris.

Veruntamen non sine quibusdam precibus hac aqua spargebantur, vt est apud Ouid. lib. quinto;

Spargit & ipse suos lauro rorante capillos.
Incipit & solita fundere voce preces.

Et in septimo Metamorph.

Ter se conuertit, ter sumptis flumine crinen
Irrorauit aquis; ternis & hiatibus ora
Soluït.

Ante omnia porro lustrationum genera manus luere ad aras accessuris hominibus erat necessarium; cum aras ipsorum Deorum precantes essent de more apprehensuræ neq; liceret illotis manibus, aut aliqua sorde pollutis ad aras accedere; quare inquit Hæctor lib. 6. Iliad. apud Hom.

κατὰ τὸν νόμον οἱ θεοὶ καὶ ἄνθρωποι καθαίρειν

καὶ τὸν ἄνθρωπον ἀβλαβὴς ὁ δαίμων.

καὶ τὸν ἄνθρωπον ἀβλαβὴς ὁ δαίμων.

Non decet illotis manibus libare superno
Vina Ioui, pudor hoc prohibet fecisse; cruore
Turpatum me & cæde virum Diis fundere vota.

Nam non modo ad aras accedere pollutis non licebat, sed neque Deos quidem precari. erat illa præterea lustrationum differentia, vt qui superis sacrificaturi essent, toti lauarentur, si fieri posset; si autem saltem manus. ac lustraturi inferis tenui aqua tantum irrorabantur; vt patuit ex superioribus.

Kolluc-

63

10

(Hec nescis) totamque incellat funere classem:

30

30

De victimes.

Cap. XV.

40

Ne detur celeri victima tarda Deo.

40

Vita suas merita cede nocentis opes.

Sic